

Kader mantelzorg en vrijwilligerswerk

2016-2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding en doel.....	5
1.2	Leeswijzer	6
2.	Kaders	7
2.1	Wettelijk Kader: Wmo 2015	7
2.1.1	Wettelijke verantwoordelijkheid mantelzorgondersteuning	7
2.1.2	Wettelijke verantwoordelijkheden vrijwilligersondersteuning	7
2.2	Uitdaging voor gemeenten	7
2.3	Mantelzorg en vrijwilligerswerk op Texel	8
2.3.1	Mantelzorgers.....	8
2.3.2	Vrijwilligers	8
2.4	Betrokken partijen	9
3.	Doelstellingen Mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning.....	11
3.1	Doelen mantelzorgondersteuning	11
3.2	Doelen Vrijwilligersondersteuning.....	11
3.3	Randvoorwaarden.....	12
3.4	Uitvoering.....	12
3.4.1	Waardering van mantelzorgers	12
3.4.2	Respijtzorg	13
4.	Financiën	15
Bijlage 1	Huidige vormen van ondersteuning	17
_Toc449350922		

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In oktober 2014 heeft de gemeenteraad van Texel het 3D beleidsplan 'op weg naar een zorgzame samenleving' vastgesteld. Hierin staat de visie op de taken die de gemeente er door de decentralisaties in het Sociaal Domein bij heeft gekregen. Twee belangrijke doelstellingen in dit beleidsplan zijn dat:

- Inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren en participeren in de samenleving met inzet van informele en formele netwerken;
- Inwoners actief betrokken zijn bij de samenleving en zich zo nodig inzetten voor anderen (versterken en mobiliseren van de eigen kracht).

Om dit te kunnen bereiken is informele zorg van toenemend belang. Ook op Texel worden mantelzorgers en vrijwilligers steeds belangrijker. De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning en waardering van mantelzorgers en vrijwilligers. Zij wil inwoners die zich voor hun naasten en (sociale) leefomgeving inzetten zo effectief mogelijk ondersteunen. Daarbij heeft het college de ambitie om de inzet van vrijwilligers te stimuleren en mantelzorgers te ondersteunen.

Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn nauw met elkaar verweven. Daarom is besloten om een gezamenlijk mantelzorg- en vrijwilligersbeleid uit te werken. Het is echter belangrijk om bewust te zijn van het verschil tussen mantelzorg en vrijwilligerswerk. Mantelzorger worden is iets wat je overkomt, terwijl het doen van vrijwilligerswerk een bewuste keuze is. Vrijwilligers kunnen echter een belangrijke rol vervullen bij de ondersteuning van de cliënt en zijn of haar mantelzorgers.

De gemeente Texel hanteert de definitie van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) voor mantelzorg:

'Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving in Nederland. Mantelzorgers zijn dus mensen die langdurig en onbetaald zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit hun omgeving. Dit kan een partner, ouder of kind zijn, maar ook een ander familielid, vriend of kennis'.

Zij zijn dus geen beroepsmatige zorgverleners, maar geven zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met degene voor wie ze zorgen. Mantelzorg kan onderscheiden van gebruikelijke zorg: Mantelzorg overschrijdt de gebruikelijke zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit. Daarom wordt ook vaak de grens van meer dan acht uur per week en/of langer dan drie maanden aangehouden.

De definitie van vrijwillige inzet volgens het TransitieBureau Wmo¹ luidt:

'Werk dat onbetaald en onverplicht verricht wordt ten behoeve van anderen of van (de kwaliteit van) de samenleving in het algemeen, in enig georganiseerd verband.'

Het doel van deze notitie is om richting te geven aan de ondersteuning en waardering van Texelse mantelzorgers en vrijwilligers, als onderdeel van het zo lang mogelijk zelfstandig wonen van burgers en behoud van de eigen regie. Deze notitie bevat de kaders. Een concretisering hiervan wordt ingevuld door de uitvoerende welzijnsorganisatie. Deze wordt door de gemeente gesubsidieerd voor het bieden van mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning. Hierbij is het belangrijk dat wordt bijgedragen aan de door de gemeente gestelde doelen. De notitie biedt hiermee ruimte voor maatwerk: Geen enkele mantelzorger of vrijwilliger is hetzelfde en een ieder heeft behoefte aan ondersteuning die past bij zijn of haar specifieke situatie.

¹ Het TransitieBureau Wmo is opgericht door het ministerie van VWS en de VNG om het transitieproces gezamenlijk te ondersteunen.

Om hier bij aan te kunnen sluiten is het belangrijk om mantelzorgers en vrijwilligers actief te betrekken bij de totstandkoming van dit beleid. De Wmo 2015 vraagt gemeenten ook expliciet om dit te doen. Deze notitie is dan ook tot stand gekomen in samenspraak met verschillende partijen, zoals Stichting Texels Welzijn, Texelse mantelzorgers, Omring, Geriant en het Sociaal Team. Ook is de Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Texel betrokken bij het proces en om advies gevraagd.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader, de Wmo 2015, geschetst. Ook wordt de uitdaging waar de gemeente Texel voor staat beschreven, inclusief informatie over het aantal mantelzorgers en vrijwilligers op Texel. Tevens wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de betrokken partijen. In hoofdstuk 3 worden de doelstellingen van de gemeente Texel voor mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning geschetst. De concrete acties die hieruit voortvloeien worden ingevuld door de uitvoerende organisatie. In hoofdstuk 4 wordt tot slot stilgestaan bij de budgetten rondom mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning.

2. Kaders

2.1 Wettelijk Kader: Wmo 2015

2.1.1 Wettelijke verantwoordelijkheid mantelzorgondersteuning

Sinds de invoering van de Wmo in 2007 heeft de gemeente de wettelijke taak om de ondersteuning van mantelzorgers vorm te geven. De gemeente is verantwoordelijk voor de mantelzorgers van cliënten uit de gemeente.² Vanuit de Wmo 2015 komen hier de volgende aanvullende verantwoordelijkheden/nieuwe taken bij:

- Organiseren van Kortdurend Verblijf (dat is ondergebracht in de Wmo 2015 en de Jeugdwet) als onderdeel van de verantwoordelijkheid om mantelzorgers te ondersteunen. Daarbij staat niet meer een bepaalde voorziening centraal (zoals voorheen het geval was in de AWBZ) maar het gewenste resultaat.
- De gemeente moet organiseren dat mantelzorgers - als het nodig is - tijdig een beroep kunnen doen op ondersteuning voor henzelf en voor hun naasten. Het bieden van respijtzorg (het tijdelijk overnemen van de totale zorg waardoor een mantelzorger tijdelijk wordt ontlast) is een belangrijke vorm van ondersteuning.
- Het zorgdragen voor een jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Voorheen werd deze waardering ingevuld met behulp van het mantelzorgcompliment, een jaarlijks bedrag dat een mantelzorger kon ontvangen. Met de ingang van de Wmo 2015 heeft de gemeente de wettelijke taak gekregen om de waardering van mantelzorgers vorm te geven. De gemeente is vrij om te bepalen op welke manier zij hier invulling aan geeft.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om in een beleidsplan aan te geven welke maatregelen ze neemt ter ondersteuning van mantelzorgers (artikel 2.1.2 Wmo 2015) en in de verordening aan te geven op welke manier het college zorgdraagt voor de waardering van mantelzorgers (artikel 2.1.6). In artikel 15 van de verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 is opgenomen dat het college bij nadere regeling bepaalt waaruit de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat.

2.1.2 Wettelijke verantwoordelijkheden vrijwilligersondersteuning

Sinds de invoering van de Wmo in 2007 heeft de gemeente Texel de wettelijke taak om de ondersteuning van vrijwilligers vorm te geven. Dit is niet voor niets: vrijwilligers leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale samenleving. De gemeente is dus verantwoordelijk voor ondersteuning van de vrijwilligers die in de gemeente actief zijn. Vanuit de Wmo 2015 wordt deze gemeentelijke verantwoordelijkheid onderstreept. Gemeenten hebben de opdracht om in het vrijwilligersbeleid aan te geven welke maatregelen worden genomen ter ondersteuning en stimulering van het vrijwilligerswerk en hoe deskundigheidsbevordering wordt ingericht.

2.2 Uitdaging voor gemeenten

Mantelzorgers en vrijwilligers hebben met de stelselwijzigingen in het Sociaal Domein een meer centrale rol gekregen. Zij worden steeds belangrijker: de vraag naar inzet van mantelzorgers en vrijwilligers neemt toe. Keerzijde van deze toenemende vraag naar inzet van mantelzorgers en vrijwilligers, is de kans op overbelasting. Mantelzorgers hebben naast de zorg voor een naaste vaak ook nog een betaalde baan, een gezin, volgen onderwijs et cetera. Extra aandacht voor de ondersteuning van deze groepen is dan ook nodig. Zij moeten in staat zijn een goede balans te vinden tussen zorgtaken, werk, het gezin, vrijwilligerswerk en andere dagelijkse bezigheden. De gemeente Texel wil zoveel mogelijk voorkomen dat mantelzorgers en vrijwilligers overbelast worden, en probeert ze daartoe zo veel mogelijk te faciliteren en te ondersteunen.

² De wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of Pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Dit laatste betekent dat het dus ook gaat om mantelzorgers van cliënten die melding hebben gedaan van een hulpvraag, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in een andere gemeenten wonen.

2.3 Mantelzorg en vrijwilligerswerk op Texel

Het is voor mantelzorgers en vrijwilligers belangrijk dat de gemeente Texel en de uitvoerende welzijnsorganisatie deze groep kennen om zo optimale ondersteuning en waardering te kunnen bieden. Dit is geen makkelijke opgave, omdat veel mantelzorgers zichzelf niet als mantelzorger zien. De zorg die zij geven voelt voor hen als vanzelfsprekend. Onderstaand beeld van de Texelse situatie is dan ook mede gebaseerd op landelijke onderzoeken en cijfers, en op interviews met betrokkenen in de gemeente.

2.3.1 Mantelzorgers

Uit cijfers van Mezzo (2009) en het CBS blijkt dat er op Texel zo'n 2900 (volwassen) mantelzorgers zijn, waarvan er ongeveer 2150 mantelzorgers die langdurig (> 3 maanden) en/of intensief (> 8 u p.w.) zorg verlenen. Een exact aantal mantelzorgers is lastig te geven. De oorzaak hiervan is dat veel mantelzorgers zich niet actief melden bij instanties. Tevens is de groep jonge mantelzorgers (onder de 18 jaar) niet goed in beeld. Daarom moet worden volstaan met een schatting op basis van de landelijke cijfers, waarin gesteld wordt dat circa 20% van de volwassenen langdurige en/of intensieve mantelzorg verleend.

In 2014 heeft Stichting Texels Welzijn, in samenwerking met Omring en Geriant, een onderzoek laten uitvoeren naar mantelzorg in de gemeente Texel. Aanleiding hiervoor waren de toenemende vergrijzing en een hoge zorgdruk. Voor dit onderzoek zijn ongeveer 100 Texelse mantelzorgers geïnterviewd. Het onderzoek gaf het volgende beeld van de Texelse mantelzorgers:

Van de geïnterviewde mantelzorgers was ongeveer 80% vrouw en 20% man. Mannelijke mantelzorgers op Texel zijn gemiddeld ouder (72 jaar) dan vrouwelijke mantelzorgers (63 jaar). Het grootste aantal mantelzorgers zorgt voor hun partner (32%) of (schoon)ouders (32%). Op Texel voelt 45% van de mantelzorgers zich belast. Een kwart van deze mantelzorgers geeft aan overbelast zijn. Het zwaarst belast zijn degenen die veel uren hulp geven, bij wie de nachtrust wordt verstoord, waarbij zorgontvangers weinig uren dagopvang hebben, zelf tobben met hun gezondheid en waarbij de zorg zo intensief is dat zij moeten helpen met wassen, aankleden en het eten van de maaltijden.

2.3.2 Vrijwilligers

De vele Texelse vrijwilligers helpen de samenleving draaiende te houden en springen daar in waar het nodig is. Hiermee zijn zij van grote waarde voor het eiland. Het scala aan vrijwilligersactiviteiten is ontzettend breed: van zorgvrijwilligers tot sport en evenementen. Voor Texel geldt dat vrijwilligers vooral actief zijn vanuit verenigingen en (maatschappelijke) organisaties. Binnen deze organisaties is vaak al veel aandacht voor de ondersteuning en begeleiding van vrijwilligers.

Exacte cijfers over het aantal vrijwilligers in de gemeente Texel zijn niet beschikbaar. De landelijke cijfers wisselen volgens kennisinstituut en adviesbureau Movisie sterk per onderzoek. Uit onderzoek van het CBS (2014) is gebleken dat bijna de helft (48%) van de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder in de twaalf maanden daarvoor vrijwilligerswerk heeft gedaan. De meeste mensen doen een paar uur per jaar incidenteel vrijwilligerswerk. Een op de zes besteedt echter acht uur per week of meer aan het vrijwilligerswerk. In de leeftijdsgroep van 35 tot 45 jaar zijn naar verhouding de meeste mensen actief als vrijwilliger.

De gemeente Texel hecht veel waarde aan vrijwilligerswerk. De gemeente wil vrijwillige inzet en burgerinitiatieven stimuleren, en tevens een goede ondersteuningsstructuur creëren. Een specifieke groep vraagt hierbij extra aandacht: de zorgvrijwilligers.

- **Zorgvrijwilligers**

Door de vergrijzing en de veranderingen in het zorglandschap zijn er de komende jaren steeds meer mantelzorgers en vrijwilligers nodig om de groeiende zorgvraag op te kunnen vangen. Volgens Mezzo is de vraag naar vrijwilligers in de zorg al jaren groter dan het aanbod. Het is een gemeentelijke taak om vrijwilligerszorg te stimuleren.

- **Vrijwilligersverzekering**

De gemeente Texel heeft een collectieve verzekering voor alle vrijwilligers op Texel. Alle vrijwilligers op Texel zijn automatisch verzekerd. Vanwege de bijzondere maatschappelijke positie van mantelzorgers zijn zij deels mee verzekerd op het onderdeel 'Ongevallen- en persoonlijke eigendommen verzekering'.

2.4 Betrokken partijen

In paragraaf 2.1 is beschreven welke taken de gemeente heeft op het gebied van mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning. Een aantal van deze taken voert de gemeente zelf uit. Dit betreft onder andere de invulling van de mantelzorgwaardering en toeleiding naar ondersteuning. Het Sociaal Team heeft hierin een belangrijke taak: Zij signaleren (dreigende) overbelasting en vervullen een informatie- en adviesfunctie. Niet alleen cliënten maar ook mantelzorgers kunnen in gesprek gaan met het Sociaal Team om bijvoorbeeld om ondersteuning vragen. Hierbij is het belangrijk dat het Sociaal Team zich bewust is van het feit dat het verlenen van mantelzorg geen verplichting is.

Ook andere partijen zijn betrokken bij de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Stichting Texels Welzijn (verder: STW) ontvangt jaarlijks een subsidie voor activiteiten gericht op het erkennen, ondersteunen en stimuleren van Texelse mantelzorgers en vrijwilligers³. Informatie over het eerdere ondersteuningsaanbod van STW is opgenomen in bijlage 1. In 2016 wordt er een nieuwe BCF-overeenkomst met Stichting Texels Welzijn opgesteld. Dit leidt tot een andere opdracht aan de organisatie en kan daarmee invloed hebben op de activiteiten op dit gebied.

Professionals op de vindplaatsen voor mantelzorgers en vrijwilligers spelen een belangrijke rol. Dit zijn plaatsen waar mantelzorgers in het dagelijks leven vaak komen. Hierbij kan gedacht worden aan huisartsen, ziekenhuizen, scholen etc. Door extra aandacht te besteden aan deze vindplaatsen kan de bewustwording en vindbaarheid van het welzijnswerk versterkt worden. Op de vindplaatsen kan informatie over ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht gebracht worden en professionals kunnen tijdig signaleren wanneer iemand overbelast dreigt te raken.

Tot slot zijn en naast de uitvoerende welzijnsorganisatie vele andere organisaties betrokken bij de ondersteuning van vrijwilligers. Texelse vrijwilligers zijn actief bij sportclubs, in de zorg, op scholen etc. Naast de welzijnsorganisatie vervullen deze organisaties vervullen ook een belangrijke rol bij de ondersteuning en stimulering van vrijwilligers.

³ Hierbij gaat het om alle Texelse vrijwilligers, dus ook vrijwilligers bij een sportclub of muziekvereniging.

3. Doelstellingen Mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning

Om de mantelzorgondersteuning en waardering zo goed mogelijk vorm te kunnen geven heeft de gemeente Texel een aantal doelstellingen en randvoorwaarden geformuleerd. In dit hoofdstuk worden deze doelstellingen beschreven. Deze zijn voortgekomen uit gesprekken met mantelzorgers, betrokken instellingen en andere ketenpartners.

3.1 Doelen mantelzorgondersteuning

Om mantelzorgers zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen heeft de gemeente Texel een aantal doelen geformuleerd waar zij op in wil zetten:

- **Zo veel mogelijk mantelzorgers zijn op de hoogte van het ondersteuningsaanbod en komen (preventief/vroegtijdig) in beeld.**
Hierbij ligt de focus op de professionals op vindplaatsen: zij hebben een signalerende functie en kunnen het ondersteuningsaanbod en de vindbaarheid van het welzijnswerk versterken.
- **Mantelzorgers krijgen ondersteuning op maat**
Iedere mantelzorger en zijn of haar situatie is uniek. Zij moeten dan ook ondersteuning kunnen krijgen passend bij deze situatie. Indien nodig moet er extra aandacht en ondersteuningsaanbod zijn voor specifieke doelgroepen zoals jonge mantelzorgers.
- **Professionals en mantelzorgers werken op een gelijkwaardige manier samen, en vullen elkaar aan waar nodig**
Mantelzorgers kennen de situatie van hun naasten vaak het beste. Hun deskundigheid moet dan ook benut worden. De ervaringen van mantelzorgers kunnen een waardevolle aanvulling zijn op de kennis van de professionals en vice versa. Het is belangrijk dat mantelzorgers en professionals zich bewust zijn van elkaars deskundigheid en deze benutten.
- **Professionals op vindplaatsen van mantelzorgers kunnen signalen van (dreigende) overbelasting herkennen, en daardoor bewustwording en vindbaarheid van het welzijnswerk versterken.**
De gemeente wil extra aandacht besteden aan de vindplaatsen van mantelzorgers. Op vindplaatsen, zoals huisartsen en scholen, kan informatie verstrekt worden over ondersteuningsmogelijkheden.
- **Mantelzorgers zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van mantelzorgbeleid en -ondersteuning**
De gemeente Texel ziet graag dat mantelzorgers vertegenwoordigd zijn in de Adviesraad Sociaal Domein. Daarnaast is de gemeente voornemens om mantelzorgers te betrekken bij evaluatie van het beleid.
- **Mantelzorgers voelen zich gewaardeerd**
De gemeente Texel wil dat mantelzorgers zich gewaardeerd voelen. Hoe de gemeente Texel invulling wil geven aan deze waardering is uitgewerkt in paragraaf 3.4.1.

3.2 Doelen Vrijwilligersondersteuning

De gemeente Texel wil vrijwillige inzet zoveel mogelijk stimuleren. Goede ondersteuning van vrijwilligers is hierbij van groot belang. In het kader van vrijwilligersondersteuning heeft de gemeente Texel de volgende doelen geformuleerd:

- **Vrijwilligers krijgen ondersteuning op maat, bijvoorbeeld in de vorm van deskundigheidsbevordering**
Het is belangrijk dat vrijwilligers die ondersteuning en kennis kunnen krijgen die nodig is bij het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk. Hierbij kan ook gedacht worden aan de inzet van mantelzorgers en professionals als ervaringsdeskundigen.

- **Burgerinitiatieven worden gestimuleerd en gefaciliteerd**
De gemeente Texel wil ruimte geven aan inwoners om zelf met goede ideeën en initiatieven te komen op het gebied van vrijwilligerswerk en -ondersteuning. Mantelzorgers en vrijwilligers hebben door hun ervaring vaak het beste zicht op wat zij nodig hebben en waar behoefte aan is. De gemeente wil mantelzorgers en vrijwilligers die zelf met een initiatief komen dan ook zo veel mogelijk faciliteren om dit uit te voeren.
- **Professionals en vrijwilligers werken op een gelijkwaardige manier samen op basis van helderheid omtrent verantwoordelijkheden en doelen**
De grenzen van wat vrijwilligers kunnen en mogen doen worden duidelijk bespreekbaar gemaakt.
- **Vrijwilligers zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van vrijwilligersbeleid en -ondersteuning**
De gemeente Texel ziet graag dat vrijwilligers vertegenwoordigd zijn in de Adviesraad Sociaal Domein. Daarnaast is de gemeente voornemens om vrijwilligers te betrekken bij evaluatie van het beleid.
- **Er is een goed matchingssysteem voor vrijwilligers en hulpvragers**
De gemeente Texel vindt het belangrijk dat er goede koppelingen worden gemaakt tussen vrijwilligers en hulpvragers (zowel individuen als organisaties): een goede matching. Het matchen van vrijwilligers en hulpvragers kan op verschillende manieren georganiseerd worden. Voor Texel is het van belang dat de wijze van matchen past bij de lokale situatie. De gemeente Texel gaat onderzoeken of er een matchingssysteem ingezet kan worden, of dat aangesloten kan worden bij een bestaand initiatief.

3.3 Randvoorwaarden

Om deze beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren is er een aantal randvoorwaarden belangrijk:

- Belemmeringen in wet- en regelgeving voor mantelzorgers en vrijwilligers worden zoveel mogelijk weggenomen;
- Er zijn voldoende instrumenten/voorzieningen beschikbaar om mantelzorgers te ondersteunen en te ontlasten;
- Er zijn voldoende instrumenten/voorzieningen beschikbaar om vrijwilligers te ondersteunen.

3.4 Uitvoering

Om de beschreven doelen te bereiken, zullen diverse acties c.q. activiteiten uitgevoerd worden. Een belangrijke rol hiervoor is weggelegd voor de welzijnsorganisatie waarmee een BCF overeenkomst is afgesloten. Dit is nader beschreven in paragraaf 2.4.

Naast de signalerende rol van het Sociaal Team en hun informatie- en adviesfunctie zijn er twee specifieke taken waarbij de gemeente Texel een duidelijke rol heeft: Mantelzorgwaardering en respijtzorg. Deze taken zijn met de Wmo 2015 naar de gemeente gekomen. Hier wordt dan ook concreet invulling aan gegeven door de gemeente. In onderstaande paragrafen worden deze activiteiten verder toegelicht.

3.4.1 Waardering van mantelzorgers

Tot 1 januari 2015 bestond het Mantelzorgcompliment: een vergoeding voor mantelzorgers als waardering voor hun inzet. Het Mantelzorgcompliment werd verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en bestond uit een bedrag van €200,00. Dit gebeurde op aanvraag van de zorgvrager.

Door de veranderingen in de Wmo is het Mantelzorgcompliment komen te vervallen en zijn gemeenten verantwoordelijk voor de invulling van waardering voor mantelzorgers binnen hun gemeente. Er kan op verschillende manieren invulling aan de mantelzorgwaardering worden gegeven, bijvoorbeeld door middel van cadeaubonnen of het uitkeren van een bepaald bedrag.

In 2016 gaat de gemeente hier een concrete invulling aan geven. Hiertoe heeft de gemeente tijdens de Dag van de Mantelzorg (februari 2016) met mantelzorgers gesproken over de gewenste invulling van de mantelzorgwaardering. De gemeente Texel wil de mantelzorgwaardering als volgt invullen:

Cadeaubon

De gemeente Texel verstrekt jaarlijks een cadeaubon aan mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan drie maanden zorg leveren aan een naaste. De mantelzorger krijgt hierbij een aantal keuzemogelijkheden (bijvoorbeeld een VVV-bon, dinercheque etc.), zodat zij de bon naar wens kunnen besteden. Deze bon wordt jaarlijks tijdens de Texelse Dag van de Mantelzorg verstrekt.

Dag van de Texelse Mantelzorg

Jaarlijks vindt op 10 november de Dag van de Mantelzorg plaats in Nederland. Ook op Texel wordt hier actief invulling aan gegeven. In voorgaande jaren heeft Stichting Texels Welzijn in samenwerking met de gemeente en andere partners invulling gegeven aan de Dag van de Mantelzorg, bijvoorbeeld door een etentje te organiseren. De reacties van de mantelzorgers hierop zijn positief: mantelzorgers vinden het fijn om elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan. Daarnaast kunnen zij een etentje en de gezelligheid erg waarderen. De gemeente wil dit initiatief de komende jaren dan ook voortzetten.

3.4.2 Respijtzorg

Een van de taken die met de Wmo 2015 naar de gemeente is gekomen is respijtzorg. Respijtzorg is het tijdelijk overnemen van de zorg voor iemand om op die manier de mantelzorger te ontlasten. Het doel hiervan is dat de mantelzorger minder snel overbelast raakt en de zorg voor de naaste langer kan volhouden. Bij formele respijtzorg kan het gaan om opvang buitenshuis, zoals bijvoorbeeld dagopvang of een logeervervoorziening.

Respijtzorg is onderdeel van de Regionale inkoop in de Kop van Noord Holland. Op Texel is respijtzorg in de vorm van kortdurend verblijf ingekocht bij Gollards (Omring), waar een kamer beschikbaar is. Er zijn daarnaast ook andere vormen van respijtzorg denkbaar, zoals nachtzorg of de organisatie van respijtweekenden. Deze zijn nu (nog) niet ingekocht. Als onderdeel van de regionale inkoop wil de gemeente toetsen of het huidige aanbod compleet is, of dat aanbod in andere vormen wenselijk is.

4. Financiën

Voor 2016 zijn de volgende budgetten gereserveerd voor de uitvoering van mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning:

Activiteit	Budget
WA verzekering vrijwilligers	€ 4.000
Vergoedingen	€ 1.981
Subsidie Stichting Texels Welzijn	€ 37.179
Totaal	€ 43.160
<i>Mantelzorgwaardering</i>	€ 38.162

In 2016 is € 4.000 gereserveerd voor de vrijwilligersverzekering zoals beschreven in paragraaf 2.3.2. De gemeente Texel subsidieert Stichting Texels Welzijn voor activiteiten rondom mantelzorg en vrijwilligersondersteuning. Hiervoor ontvangt de Stichting in 2016 een subsidie van in totaal € 37.179. Dit budget wordt jaarlijks geïndexeerd.

Naast deze jaarlijkse uitgaven is er een klein budget beschikbaar voor incidentele uitgaven gedurende het jaar. In 2016 gaat dit om een budget van €1.981. Dit budget kan naar behoefte worden ingezet ten behoeve van de ondersteuning of waardering van mantelzorgers en vrijwilligers. In 2015 is dit budget gebruikt voor een uitje voor mantelzorgers.

Voor de Mantelzorgwaardering ontvangt de gemeente Texel middelen in de integratie-uitkering Sociaal Domein. Hoewel deze middelen niet vanuit het rijk geormerkt zijn, heeft de gemeente deze wel specifiek voor dit doel beschikbaar gesteld. In 2016 is een budget beschikbaar van € 38.162.

Bijlage 1 Huidige vormen van ondersteuning

Ondersteuningsaanbod 2016

De gemeente Texel had tot nu toe geen apart beleid voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. De ondersteuning van deze groepen binnen de gemeente is echter niet nieuw. Praktische ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is al veel langer geregeld. Stichting Texels Welzijn wordt gesubsidieerd om mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning uit te voeren.

Ondersteuning van mantelzorgers

De gemeente Texel subsidieert Stichting Texels Welzijn onder andere voor het organiseren van mantelzorgersondersteuning. Texels Welzijn is verantwoordelijk voor het 'Erkennen, ondersteunen, en stimuleren van Texelse mantelzorgers' door middel van:

- Functioneren als aanspreekpunt voor individuele mantelzorgers
- Informeren, adviseren en bieden van ondersteuning aan mantelzorgers
- Publieke aandacht en waardering geven aan mantelzorgers

Dit doen zij onder andere door de organisatie van de jaarlijkse Dag van de Mantelzorg. Tevens zorgen zij voor informatieverstrekking aan mantelzorgers via de media.

Ondersteuning van vrijwilligers

Daarnaast subsidieert de gemeente Stichting Texels Welzijn voor het organiseren van vrijwilligersondersteuning voor alle Texelse vrijwilligers. Texels Welzijn is verantwoordelijk voor het 'Erkennen, ondersteunen en stimuleren van Texelse vrijwilligers' door middel van:

- Functioneren als aanspreekpunt voor individuele vrijwilligers
- Informeren, adviseren en bieden van ondersteuning aan vrijwilligers
- Werven vrijwilligers en makelaarsfunctie vervullen voor vraag en aanbod van vrijwilligers
- Zorgen voor behoud en mogelijke groei van de groep vrijwilligers
- Organiseren 'collegiale' ontmoetings- en informatiebijeenkomsten voor vrijwilligers
- Coördinatie training vrijwilligers hospice en andere op nieuwe én specifieke taken gerichte vrijwilligersgroepen
- Training en mede-coördinatie van vrijwilligers AED-netwerk Texel
- Publieke aandacht en waardering geven aan vrijwilligers

Naast Stichting Texels Welzijn zorgen de eigen organisaties echter ook voor hun vrijwilligers, door bijvoorbeeld cursussen aan te bieden.